

informatiehuis
WATER

DPSIR-controles

oppervlaktewater

Auteur Informatiehuis Water
Publicatiedatum 24 juni 2026
Versie 1.1

inzicht voor morgen

Informatiehuis Water | Stationsplein 89, 3818 LE Amersfoort | Postbus 2180, 3800 CD Amersfoort |
T 033 203 50 97 | servicedesk@ihw.nl | www.ihw.nl

Het Informatiehuis Water is een samenwerkingsprogramma van Rijkswaterstaat, waterschappen en provincies.

Inhoudsopgave

Documentbeheer	3
1 Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Korte uitleg DPSIR (Drivers, Pressures, State, Impact, Respons)	4
1.3 Leeswijzer	5
2 Werkwijze	6
2.1 Gebruikte tool - WKP Databeheer	6
2.2 Stappen	6
2.2.1 Opstarten WKP Databeheermodule (door waterbeheerder)	6
2.2.2 Inloggen (door waterbeheerder)	7
2.2.3 Kiezen informatiestroom DPSIR-controles oppervlaktewater (door waterbeheerder)	7
2.2.4 Scherm DPSIR-controles oppervlaktewater (door waterbeheerder)	7
2.2.5 Valideer alles (door waterbeheerder)	7
2.2.6 Toon validaties (door waterbeheerder)	7
2.2.7 Fouten oplossen (door waterbeheerder)	7
2.2.8 Vrijgeven (door waterbeheerder)	8
2.3 Planning komende tijd	8
3 Inhoud	9
3.1 Beschikbare validaties	9

Documentbeheer

Wijzigingshistorie

Datum	Versie	Auteur	Wijziging
15-06-2026	0.1	MS	
24-06-2026	1.1	MS	Data moet eerst worden vrijgegeven. Dit stond onjuist in het document.

Review

Datum	Versie	Reviewer	Functie
19-06-2026	0.1	Paul Latour	

Controle en vrijgave

Datum	Versie	Controleur	Functie
24-06-2026	1.0	Elsa Boeve	

Copyright

Copyright © 2026 Informatiehuis Water

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, geluidsband, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van het Informatiehuis Water.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Afgelopen periode heeft het Informatiehuis Water van verschillende KRW- thema's informatie opgevraagd bij de waterbeheerders:

- KRW-toestandsbeoordeling 2026 (Aquo-kit)
- KRW-belastingen en impacts 2028 – 2033 (Waterkwaliteitsportaal Databeheermodule)
- KRW-maatregelen 2028-2033 (Waterkwaliteitsportaal Databeheermodule)
- KRW-uitzonderingen 2028-2033 (Waterkwaliteitsportaal Databeheermodule)

Deze thema's zijn apart uitgevraagd maar hebben wel een relatie met elkaar. Als een waterlichaam niet in een goede toestand is, wordt dat veroorzaakt omdat een bepaalde belasting een negatief effect heeft op het watersysteem. En als er een mogelijkheid is, dan zal je een maatregel moeten nemen om de toestand van het waterlichaam te verbeteren.

Oftewel: als de toestandsbeoordeling van een bepaald kwaliteitselement niet goed is dan moet er minimaal 1 significante belasting aanwezig zijn die de toestand van dat kwaliteitselement negatief beïnvloedt. En als er een mogelijkheid is, dan zal je een maatregel moeten nemen die een positief effect heeft op die significante belastingen en het overschrijdende kwaliteitselement.

Het is lastig om de consistentie te controleren omdat de informatie in verschillende dataleveringen is uitgevraagd. Daarom heeft het Informatiehuis Water een controle gemaakt om een overzicht te maken van de consistentie tussen de KRW-thema's. Deze controle kan je zelf opstarten in de Waterkwaliteitsportaal Databeheermodule.

[Waterkwaliteitsportaal Databeheermodule](#)

1.2 Korte uitleg DPSIR (Drivers, Pressures, State, Impact, Respons)

Het DPSIR-raamwerk (Drivers, Pressures, State, Impact en Response) is een causaal model dat wordt gebruikt om de interacties tussen samenleving en milieu te beschrijven. Het werd in 1999 ontwikkeld door het Europees Milieugentschap (EEA).

Drivers: Dit zijn de sociale, demografische en economische ontwikkelingen die menselijk handelen beïnvloeden en zo het milieu beïnvloeden. Drivers kunnen primair zijn (bijv. bevolkingsgroei) of secundair (bijv. stedelijke uitbreiding). Voorbeelden van drivers zijn 'stedelijke ontwikkeling', 'landbouw', 'transport'. Voor de Kaderrichtlijn Water is dit uitgewerkt in de uitvraag 'Belastingen en impacts'.

Pressures (Belastingen): Dit zijn de gevolgen van drivers die de toestand van het milieu beïnvloeden. Belastingen kunnen door mensen worden veroorzaakt (bijv. uitstoot) of natuurlijke processen zijn (bijv. vulkaanuitbarstingen). Voor de Kaderrichtlijn Water is dit uitgewerkt in de uitvraag 'Belastingen en impacts'.

State (Toestandsbeoordeling): Dit beschrijft de fysieke, chemische en biologische staat van het milieu. Voor de Kaderrichtlijn Water is dit vertaald naar de ecologische en chemische toestandsbeoordeling van de waterlichamen. De methode die gebruikt wordt om de toestandsbeoordeling is beschreven in het Protocol toetsen en beoordelen. Om de toestandsbeoordeling uit te voeren wordt de rekentool Aquo-kit gebruikt.

Impact: Dit gaat over hoe veranderingen in de toestand van het watersysteem het welzijn van mensen beïnvloeden. Impacten kunnen ecologisch zijn (bijv. verlies aan biodiversiteit) of sociaal-economisch (bijv. minder toerisme) en kunnen gemeten worden in termen van schade aan het milieu of de gezondheid van mensen. Voor de Kaderrichtlijn Water is dit summier uitgewerkt in de uitvraag 'Belastingen en impacts'.

Reactie (Maatregelen): Dit zijn de acties die genomen worden om de problemen die in de vorige fasen zijn vastgesteld aan te pakken. Voor de Kaderrichtlijn Water is dit summier uitgewerkt in de uitvraag 'Maatregelen'.

1.3 Leeswijzer

Dit document is bedoeld om informatie te geven over hoe de DPSIR-controle uitgevoerd kan worden. Hoofdstuk 2 beschrijft de werkwijze in verschillende stappen. Hoofdstuk 3 geeft gedetailleerde informatie over welke controles er worden uitgevoerd.

Heb je na lezing van dit document nog vragen of opmerkingen dan kan je contact opnemen met de servicedesk van het Informatiehuis Water (servicedesk@ihw.nl). We stellen het contact erg op prijs. Van jouw ervaringen kunnen we leren.

2 Werkwijze

2.1 Gebruikte tool – WKP Databeheer

De informatie van de verschillende thema's (Belastingen, Maatregelen, Toestandsbeoordeling en Uitzonderingen) is uitgevraagd in verschillende dataleveringen en periodes. Belastingen, Maatregelen en Uitzonderingen moesten worden aangeleverd via de Waterkwaliteitsportaal Databeheermodule. De Toestandsbeoordeling via Aquo-kit. Dat maakt het lastig om een overzicht te hebben of alles consistent met elkaar is aangeleverd.

In de Waterkwaliteitsportaal Databeheermodule is een fictieve datalevering aangemaakt. Deze datalevering heet 'DPSIR-controles oppervlaktewater'. Bij de keuze van deze datalevering zie je geen tabel. Je kan ook geen data aanleveren. Je kan wel op de button 'Valideer alles' klikken. De validatie start dan en genereert een rapport. Dit rapport is te bekijken door op de knop 'Toon validaties' te klikken.

In het rapport zie je informatie over je dataleveringen. De blokkade zijn inconsistenties die je moet oplossen. De waarschuwingen zijn meer bedoeld voor controle. Soms is er bijvoorbeeld geen maatregel voor een bepaalde significante belasting. Dat zou een fout kunnen zijn, maar het kan ook zijn dat een basismaatregel voldoende is of dat er helemaal geen handelingsperspectief is. Bij de waarschuwingen is dus expert kennis van de waterbeheerder nodig om te bepalen of het een fout is of niet.

2.2 Stappen

Hieronder volgt een beschrijving van de stappen met betrekking tot het uitvoeren van een controle.

2.2.1 Opstarten WKP Databeheermodule (door waterbeheerder)

De DPSIR-controle wordt ondersteund met het Waterkwaliteitsportaal – Databeheermodule. In de Databeheermodule kan je gegevens aanleveren, aanpassen, downloaden en valideren. In het DPSIR-controle gaat het alleen om de mogelijkheid om te valideren. Gegevens aanpassen moet je doen in de betreffende dataleveringen.

In de handleiding Waterkwaliteitsportaal Databeheermodule staat uitleg hoe je met de databeheermodule moet werken.

[Waterkwaliteitsportaal Databeheermodule](#)

De handleiding is te vinden op het Waterkwaliteitsportaal bij de stappenplannen: [Stappenplannen | Het Waterkwaliteitsportaal](#).

[Handleiding Waterkwaliteitsportaal Databeheermodule](#)

2.2.2 Inloggen (door waterbeheerder)

Voor de WKP - Databeheermodule is een inlog account nodig. Het is immers niet de bedoeling dat anderen je gegevens kunnen aanpassen.

Er is door het Informatiehuis Water een inlog account aangemaakt voor elke KRW-coördinator.

Ben je geen KRW-coördinator maar wil je wel gebruik maken van de WKP Databeheermodule? Dan kan je KRW-coördinator een verzoek doen aan de servicedesk@ihw.nl om een extra inlog account aan te maken. Hiervoor heeft de servicedesk je naam, email en organisatienaam nodig.

2.2.3 Kiezen informatiestroom DPSIR-controles oppervlaktewater (door waterbeheerder)

Na het inloggen zie je een overzicht van alle dataleveringen die op dit moment gedefinieerd zijn. Omdat de module nieuw is, is deze lijst nog niet compleet. In de loop van het jaar worden er aanvullingen gedaan. De startdatum en einddatum geven aan in welke periode de gegevens gewijzigd mogen worden. Deze periode is afgestemd op het [KRW-spoorboekje 2026](#). Daarna zijn de gegevens nog wel te bekijken en te downloaden maar niet meer te wijzigen zonder contact met het Informatiehuis Water.

Voor het aanleveren van de maatregelen klik je op de regel met de tekst 'DPSIR-controles oppervlaktewater'. Je komt dan in het scherm "DPSIR-controles oppervlaktewater".

2.2.4 Scherm DPSIR-controles oppervlaktewater (door waterbeheerder)

Je ziet dat dit scherm bijna leeg is. In tegenstelling tot de andere dataleveringen zijn er geen tabbladen met tabellen zichtbaar. Het is ook niet de bedoeling dat je in dit scherm data aanlevert of aanpast. De buttons 'valideer alles' en 'toon validaties' zijn wel aanwezig.

2.2.5 Valideer alles (door waterbeheerder)

Klik op de button 'valideer alles' rechtsboven. Je start dan de validaties. De aangeleverde informatie in de dataleveringen 'KRW-Belastingen en impacts 2028-2033 oppervlaktewater', 'KRW-maatregelen 2028-2033', 'Toestandsbeoordeling 2026' en 'KRW-uitzonderingen 2028-2033 oppervlaktewater' wordt met elkaar vergeleken. Het duurt een tijdje voordat het klaar is.

2.2.6 Toon validaties (door waterbeheerder)

Klik op de button 'Toon validaties' om het rapport te bekijken. Je ziet de resultaten van een aantal controles. De controles hebben verschillende niveaus:

- **Informatie** - ter informatie een overzicht van de aangeleverde data
- **Blokkade** - dit zijn fouten die je moet oplossen
- **Waarschuwingen** - dit zijn constatering die je moet controleren. Het vraagt gebiedskennis om te bepalen of het een fout is of niet.

2.2.7 Fouten oplossen (door waterbeheerder)

Het validatie rapport toon het aantal issues dat moet worden gecontroleerd en/of opgelost. Gegevens kunnen worden aangepast in de individuele dataleveringen. Selecteer in het Waterkwaliteitsportaal Databeheermodule de betreffende datalevering waarin je gegevens wilt verbeteren:

- 'KRW-belastingen en impacts 2028-2033 oppervlaktewater'
- 'KRW-maatregelen 2028-2033 oppervlaktewater'
- 'KRW-uitzonderingen 2028-2033 oppervlaktewater'

Log in bij Aquo-kit om iets te wijzigen in de 'Toestandsbeoordeling 2026'.

Het is de keus aan de waterbeheerder hoe een bepaalde inconsistentie wordt opgelost. Je kan bijvoorbeeld bij de ene datalevering iets weghalen of bij de andere datalevering iets toevoegen om de data consistent te maken met elkaar. Het validatie rapport geeft een paar suggesties.

Je kan vervolgens weer terug naar stap 2.2.3 om opnieuw te valideren.

2.2.8 Vrijgeven (door waterbeheerder)

De fictieve datalevering 'DPSIR-controles oppervlaktewater' kan ook worden vrijgegeven. Dit is symbolisch bedoeld. Je kan vrijgeven als je alle blokkades hebt opgelost en alle waarschuwingen hebt gecontroleerd en akkoord hebt bevonden. Je geeft ons dan het signaal 'ik heb mijn data gecontroleerd, mijn data is consistent, ik ben klaar'. Doe dat uiterlijk 15 juli.

Tot 30 september bestaat nog wel de mogelijkheid om in overleg met Informatiehuis Water fouterstel te doen.

2.3 Planning komende tijd

Tot 15 juli

DPSIR-controles oppervlaktewater:	vanaf 15 juni te vinden in WKP Databeheer
KRW-maatregelen 2028-2033	tot 15 juli definitief te maken in WKP Databeheer
KRW-belastingen en impacts 2028-2033	tot 15 juli definitief te maken in WKP Databeheer
Toestandsbeoordeling 2026	tot 15 juli definitief te maken in Aquo-kit
Verwacht doelbereik + motivering wijziging toestand	tot 15 juli definitief te maken in Aquo-kit
KRW-uitzonderingen + korte motivering	tot 15 juli definitief te maken in WKP Databeheer
Concept KRW-factsheets	vanaf 1 juli te downloaden in WKP Downloadmodule (alleen door diegene met autorisatie)

15 juli

15 juli gaat het Informatiehuis Water:

- Data leveren naar SGBP-schrijversteam
- Data leveren naar Internationale riviercommissies voor internationale delen Stroomgebiedbeheerplannen

15 juli – 30 september

DPSIR-controles oppervlaktewater	vanaf 15 juni te vinden in WKP Databeheer
KRW-uitzonderingen uitgebreide motiveringen	tot 1 september definitief te maken in WKP databeheer
KRW-maatregelen 2028-2033	tot 30 september fouterstel in overleg IHW
KRW-belastingen en impacts 2028-2033	tot 30 september fouterstel in overleg IHW
Toestandsbeoordeling 2026	tot 30 september fouterstel in overleg IHW
KRW-uitzonderingen + korte motivering	tot 30 september fouterstel in overleg IHW
Concept- KRW-factsheets	vanaf 1 juli te downloaden in WKP Downloadmodule (alleen door diegene met autorisatie)

1 oktober

1 oktober gaat het Informatiehuis Water:

- KRW-factsheets maken voor bestuurlijke vaststelling
- Data leveren naar SGBP-schrijversteam
- Data leveren naar Internationale riviercommissies voor internationale delen Stroomgebiedbeheerplannen

3 Inhoud

3.1 Beschikbare validaties

30800 Uitvraag KRW-belastingen en impacts is nog niet vrijgegeven
Blokkade
De uitvraag KRW-belastingen en impacts 2028-2033 bevat zelf ook validaties. Alle daarin voorkomende blokkades moeten worden opgelost voordat je de uitvraag met betrekking tot belastingen kan vrijgeven. Deze validaties worden niet herhaald in deze DPSIR validatie. Vandaar dat er een validatie is om duidelijk te maken dat er mogelijk nog blokkade zijn in de uitvraag.
Ga naar de datalevering 'KRW-belastingen en impacts 2028-2033 oppervlaktewater'. Valideer alles. Los de fouten op en druk op 'vrijgeven'.

30801 Uitvraag KRW-maatregelen is nog niet vrijgegeven
Blokkade
De uitvraag KRW-maatregelen 2028-2033 bevat zelf ook validaties. Alle daarin voorkomende blokkades moeten worden opgelost voordat je de uitvraag met betrekking tot belastingen kan vrijgeven. Deze validaties worden niet herhaald in deze DPSIR validatie. Vandaar dat er een validatie is om duidelijk te maken dat er mogelijk nog blokkade' zijn in de uitvraag.
Ga naar de datalevering 'KRW-maatregelen 2028-2033 oppervlaktewater'. Valideer alles. Los de fouten op en druk op 'vrijgeven'.

30802 Uitvraag KRW-uitzonderingen is nog niet vrijgegeven
Blokkades
De uitvraag KRW-uitzonderingen 2028-2033 bevat zelf ook validaties. Alle daarin voorkomende blokkades moeten worden opgelost voordat je de uitvraag met betrekking tot belastingen kan vrijgeven. Deze validaties worden niet herhaald in deze DPSIR validatie. Vandaar dat er een validatie is om duidelijk te maken dat er mogelijk nog blokkades zijn in de uitvraag.
Ga naar de datalevering 'KRW-uitzondering 2028-2033 oppervlaktewater'. Valideer alles. Los de fouten op en druk op 'vrijgeven'.

30803 Totaaloverzicht van alle oordelen, belastingen, maatregelen en uitzonderingen
Informatie
Dit is geen validatie maar een overzicht per waterbeheerder van de op dit moment bij het IHW beschikbare informatie over de toestandsoordelen, belastingen, maatregelen en uitzonderingen. Het overzicht is bedoeld als ter informatie
Geen actie nodig

30804 Totaaloverzicht van alle niet gehaalde doelen, belastingen, maatregelen en uitzonderingen
Informatie
Dit is geen validatie maar een overzicht per waterbeheerder van de op dit moment bij het IHW beschikbare informatie over de niet gehaalde doelen (op basis van toestandsbeoordeling), belastingen, maatregelen en uitzonderingen. Het overzicht is bedoeld ter informatie.
Geen actie nodig

30805 Significante belasting ontbreekt
Blokkade
Voor een kwaliteitselement of chemische stof waarvoor het toestandsoordeel niet goed is in een waterlichaam, moet een significante belasting aanwezig zijn. Maar de controle wijst uit dat voor geen enkele significante belasting het overschrijdende kwaliteitselement of chemische stofgroep is ingevuld.
Ga naar de datalevering 'KRW-belastingen en impacts 2028-2033'. Koppel het overschrijdende kwaliteitselement of chemische stofgroep aan een belasting in het tabblad 'Beïnvloede kwaliteitselement(en)'. Is er een andere belasting van toepassing? Voeg dan de belasting eerst toe in het tabblad 'Belastingen'. Dit kan door in de tabel naar beneden te scrollen en in de lege regel het betreffende waterlichaam en belasting toe te voegen. Let op dat je voor die nieuw toegevoegde belasting ook alle andere tabbladen moet invullen.

30806 Mogelijk overbodige significante belasting
Waarschuwing
Een belasting is alleen significant voor een kwaliteitselement of chemische stof als deze in een niet goede toestand is en/of als er (terugkerende) maatregelen nodig zijn om het kwaliteitselement/chemische stof in goede toestand te houden. Het kan zijn dat een kwaliteitselement aan een significante belasting is gekoppeld met een reden. Bijvoorbeeld dat het kwaliteitselement op dit moment niet een overschrijding heeft maar dat er wel voortdurend maatregelen nodig zijn om dit in stand te houden. Het kan ook een fout zijn.
Controleer de significante belasting. Is de belasting met intentie en correct gekoppeld aan de betreffende kwaliteitselement of chemische stof? Dan hoef je niets te doen. Zo niet, ga naar de datalevering 'KRW-belastingen en impacts 2028-2033'. Je kan het kwaliteitselement of chemische stofgroep weghalen in het tabblad 'Beïnvloede kwaliteitselement(en)'. Als het kwaliteitselement of chemische stofgroep de enige is die aan de betreffende belasting is gekoppeld zou je ook kunnen overwegen om de belasting niet significant te maken. Dit kan door bij 'Significantie' bij de belasting 'nee' in te vullen in het tabblad 'Belastingen'.

30807 Geen maatregel aanwezig**Waarschuwing**

Voor een kwaliteitselement of chemische stof waarvoor het toestandsoordeel niet goed is in een waterlichaam, moet (als een basismaatregel niet voldoende is en er handelingsperspectief is) een maatregel genomen worden. Maar de controle wijst uit dat voor geen enkele maatregel een het overschrijdende kwaliteitselement of chemische stof ingevuld is.

Het kan zijn dat voor het overschrijdende kwaliteitselement of chemische stof de inzet van basismaatregelen al voldoende is. Zijn er toch wel maatregelen van toepassing? Ga dan naar de datalevering 'KRW-maatregelen 2028-2033'. Voeg het kwaliteitselement of chemische stof toe aan een maatregel in het tabblad 'Effect kwaliteitselementen'. Is er geen relevante maatregel aanwezig? Voeg dan de maatregel eerst toe in het tabblad 'Maatregelen'. Dit kan door in de tabel naar beneden te scrollen en in de lege regel het betreffende waterlichaam en belasting toe te voegen. Let op dat je voor die nieuw toegevoegde maatregel ook alle andere tabbladen moet invullen.

30808 Mogelijk overbodige maatregel aanwezig**Waarschuwing**

Er is een maatregel genomen voor een kwaliteitselement/chemische stof dat in goede toestand is. Het kan zijn dat deze maatregel nodig is om het kwaliteitselement/chemische stof in goede toestand te houden.

Controleer de maatregel. Is de maatregel met intentie en correct gekoppeld aan de betreffende kwaliteitselement of chemische stof? Dan hoef je niets te doen. Zo niet, ga naar de datalevering 'KRW-maatregelen 2028-2033'. Verwijder het kwaliteitselement of chemische stof in het tabblad 'Effect kwaliteitselementen'.

30809 Uitzondering bevat nog een PM**Waarschuwing**

De optie PM bij uitzonderingen is een tijdelijke optie. Voor 15 juli moeten alle PM's zoveel mogelijk omgezet zijn naar een uitzondering. Beperk de PM's tot het minimum. Het SGBP-schrijversteam heeft 15 juli de data nodig. Voor 1 september moeten alle PM's vervangen zijn door een uitzondering

Ga naar de datalevering 'KRW-uitzonderingen'2028-2033'. Wijzig de PM in de kolom 'UitzonderingCode' in het tabblad 'Uitzonderingen' naar een uitzondering.

30810 Korte motivering bevat nog een PM**Waarschuwing**

De optie PM bij de korte motivering(en) is een tijdelijke optie. Voor 15 juli moeten alle PM's zoveel mogelijk omgezet zijn naar een korte motivering. Beperk de PM's tot het minimum. Het SGBP-schrijversteam heeft 15 juli de data nodig. Voor 1 september moeten alle PM's vervangen zijn door een korte motivering die aansluit bij de uitgebreide motivering.

Ga naar de datalevering 'KRW-uitzonderingen'2028-2033'. Wijzig de PM in de kolom 'MotiveringKortCode' in het tabblad 'Motiveringen (kort)' naar een korte motivering.

30811 Uitgebreide motivering ontbreekt

Waarschuwing

De uitgebreide motivering moet uiterlijk 1 september gereed zijn. Het is aan te raden om waar mogelijk al uitgebreide motiveringen in te vullen. Deze validatie geeft een overzicht waar een uitgebreide motivering ontbreekt.

Ga naar de datalevering 'KRW-uitzonderingen'2028-2033'. Kopieer een uitgebreide motivering in het veld 'MotiveringUitgebreid' in het tabblad 'Motivering (uitgebreid). Pas eventueel de korte motivering aan zodat deze in lijn blijft met de uitgebreide motivering.